

**UCHWAŁA NR XLIV/288/2022
RADY GMINY LIPIE**

z dnia 21 stycznia 2022 r.

w sprawie wyrażenia zgody na złożenie zażalenia do Ministra Edukacji i Nauki od postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach z dnia 13 stycznia 2022 r. nr sprawy DK-CZ.542.2.11.2021 w sprawie negatywnej opinii dot. zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2022 r. Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich z oddziałem przedszkolnym

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 89 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.)

**Rada Gminy Lipie
uchwała, co następuje:**

§ 1. 1. Postanawia się wnieść zażalenie do Ministra Edukacji i Nauki od postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach z dnia 13 stycznia 2022 r. nr sprawy DK-CZ.542.2.11.2021 w sprawie negatywnej opinii dot. zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2022 r. Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich z oddziałem przedszkolnym.

2. Szczegółowe uzasadnienie zażalenia stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Upoważnia się Wójta Gminy Lipie do złożenia zażalenia, o którym mowa w § 1 do Ministra Edukacji i Nauki i do reprezentowania Rady Gminy Lipie w toczącym się postępowaniu w tej sprawie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Lipie

Zbigniew Bystrzykowski

ZAŻALENIE

na postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 13 stycznia 2022 r. (znak: DK-CZ.542.2.11.2021) negatywnie opiniujące zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich z oddziałem przedszkolnym z dniem 31 sierpnia 2022 r. (doręczone stronie skarżącej 14 stycznia 2022 r.).

Działając w imieniu Gminy Lipie na podstawie art. 89 ust. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz.U.2021.1082 t.j.) oraz uchwały Rady Gminy Lipie z dnia 21 stycznia 2022 r. w sprawie wniesienia zażalenia do Ministra Edukacji i Nauki na postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty w sprawie negatywnej opinii dotyczącej zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich, **zaskarżam przedmiotowe postanowienie w całości i wnoszę o:**

1) zmianę postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 13 stycznia 2022 r. i pozytywne zaopiniowanie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich z dniem 31 sierpnia 2022 r.;

ewentualnie wnoszę o:

2) uchylenie postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich z dniem 31 sierpnia 2022 r. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Uzasadnienie

Rada Gminy Lipie Uchwałą Nr XLI/268/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. wyraziła zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębelicach Szlacheckich wraz z oddziałem przedszkolnym z dniem 31 sierpnia 2022 r. Zamiar likwidacji placówki oświatowej o której mowa powyżej powstał już jakiś czas temu po starannej analizie potrzeb i możliwości gminy w zakresie realizacji zadań oświatowych. Jednakże decyzja o likwidacji szkoły jest skutecznie blokowana przez Śląskiego Kuratora Oświaty, który wydaje negatywne opinie w sprawie zamiaru likwidacji szkoły. Podkreślenia i szczególnej uwagi wymaga fakt, że Śląski Kurator Oświaty w sprawie placówki oświatowej w Rębelicach Szlacheckich już kilkakrotnie wydał negatywne opinie (w sprawie zamiaru likwidacji szkoły i w sprawie zamiaru przekształcenia szkoły poprzez likwidację oddziału przedszkolnego), które gmina dwukrotnie zaskarżyła do sądu i które w obu przypadkach zostały uchylone wyrokami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2020 r. sygn. II SA/WA 1148/20 oraz z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. II SA/Wa 2331/21. Sąd w obu przypadkach uznał, że oba organy tj. Śląski Kurator Oświaty oraz właściwy Minister, wydając swe postanowienia dopuściły się naruszenia przepisów procedury administracyjnej, a w szczególności art.7 k.p.a., art. 77 § 1 k.p.a., art. 80 k.p.a., a także art. 107 § 3 k.p.a., albowiem m.in. w sposób nieprawidłowy ustaliły stan faktyczny sprawy oraz nie wyjaśniły wszystkich istotnych jej okoliczności. W ocenie Sądu, argumenty organów wywiedzione na poparcie negatywnej opinii w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej w Rębelicach Szlacheckich nie są przekonujące. Sąd ponadto wskazał na naruszenia przez oba organy art. 80 ust.1 i ust. 3 Prawo oświatowe i podkreślił, że opinia została oparta na argumentacji pozaprawnej, celowościowej i nie wskazano w niej jakie konkretnie przepisy prawa nie pozwalają na zaakceptowanie zamiaru przekształcenia szkoły. Jednak wydając ponownie negatywną opinię w sprawie zamiaru likwidacji szkoły, Śląski Kurator Oświaty właściwie oparł się na takiej samej argumentacji jak poprzednim razem.

Należy podkreślić, że Gmina Lipie podejmując konsekwentnie kolejny raz decyzję o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich spełniła wszelkie wymogi nałożone przepisami prawa, tj. określone w przepisach ustawy Prawo oświatowe. W związku z tym podjęła uchwałę o zamiarze likwidacji szkoły co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem jej likwidacji, zawiadomiła z zachowaniem ustawowego 6 miesięcznego terminu wszystkich rodziców uczniów likwidowanej szkoły o zamiarze likwidacji i zwróciła się do Śląskiego Kuratora Oświaty z zawiadomieniem o zamiarze likwidacji i wnioskiem o wydanie opinii w tym zakresie. Ponadto wskazano, że dzieciom likwidowanej szkoły zapewnia się możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej w Lipiu, a przedszkolakom w Przedszkolu w Lipiu. Wskazano, że dla wszystkich dzieci zapewniony zostanie bezpłatny dowóz i opieka podczas dowozu zarówno w drodze do jak i ze szkoły. Mając na uwadze fakt, że największą obawą rodziców jest właśnie transport, gmina złożyła deklarację, że będzie miała tą kwestię na szczególnej uwadze i dołoży wszelkich starań, aby transport był dla dzieci jak najmniej uciążliwy, a **godziny kursów autobusów były dostosowane do ich realnych potrzeb i nie uniemożliwiały korzystania z zajęć pozalekcyjnych.**

Uzasadniając swoją decyzję, gmina wskazała szereg argumentów. Jako jedne z przyczyn zamiaru likwidacji szkoły podano:

1) zły stan techniczny budynku szkoły, który wymaga jak najszybszego i bardzo kosztownego remontu;

2) zmiany demograficzne i negatywne prognozy dotyczących liczby uczniów likwidowanej szkoły;

3) niska liczebności dzieci w poszczególnych oddziałach klasowych, która ma m.in. negatywny wpływ na rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny uczniów i wiąże się z koniecznością łączenia oddziałów z różnych roczników;

4) wysokie koszty utrzymania placówki – mała liczebność uczniów w poszczególnych oddziałach klasowych generuje bardzo wysokie koszty utrzymania szkoły;

5) negatywna opinia większości mieszkańców gminy, wskazującej na bezzasadność utrzymywania w Rębielicach Szlacheckich placówki, do której uczęszcza tak mała liczba uczniów, z jednoczesną tendencją spadkową tej liczby na co wskazują dane demograficzne; zgodnie z prognozami w najbliższych latach oddziały klasowe mogą być nawet jednoosobowe czy dwuosobowe;

6) konieczność dostosowania sieci publicznych szkół, przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lipie, do realnych potrzeb z uwzględnieniem racjonalnego dysponowania finansami publicznymi, a także poprawa warunków lokalowych dla uczniów Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich oraz zapewnienie lepszych warunków dla przedszkolaków z likwidowanej placówki.

Gmina obszernie i wyczerpująco uzasadniła swoją decyzję zarówno w uzasadnieniu do uchwały jak i we wniosku złożonym do Śląskiego Kuratora Oświaty. Ponadto dołączono do wniosku opinię stanu technicznej sprawności budynku Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich w zakresie spełnienia wymogów warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie zgodnie z warunkami ustawy Prawo budowlane oraz szacunkowy koszt remontu i modernizacji z dnia 12.10.2021 r.

Mając tak przedstawiony stan faktyczny w pełni zasadne jest uznać, że poza sporem jest, że gmina spełniła warunki o jakich mowa w art. 89 ustawy z dnia 16 grudnia 2016r. Prawo oświatowe tj.

1. prawidłowo określono termin planowanej likwidacji (z końcem roku szkolnego);

2. zapewniono uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a przedszkolakom w przedszkolu w Lipiu;

3. zawiadomiono co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, o zamiarze likwidacji szkoły rodziców uczniów i właściwego kuratora oświaty;

4. zapewniono dzieciom likwidowanej szkoły bezpłatny transport i opiekę podczas dowozu do jak i ze szkoły i zadeklarowano dołożenie wszelkich starań, aby dowóz był zorganizowany w sposób jak najbardziej dogodny dla uczniów.

W tym stanie rzeczy przedstawiciele Śląskiego Kuratora Oświaty w dniu 3 stycznia 2022 r. odwiedzili obie placówki i dokonali przeglądu oraz analizy warunków nauczania, wychowania i opieki szkoły w Rębielicach Szlacheckich i w Szkole w Lipiu, a także wzięli udział w zwołanej na polecenie przedstawicieli kuratorium radzie pedagogicznej i spotkaniu z rodzicami dzieci likwidowanej szkoły.

W konsekwencji w/w działań Śląski Kurator Oświaty wydał negatywną opinię w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich. **Jako uzasadnienie negatywnej opinii Śląski Kurator Oświaty podał jedyne i następujące argumenty:**

1. *Argument Gminy Lipie, że stan techniczny budynku Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich zagraża zdrowiu i życiu przebywających w niej osób, nie ma potwierdzenia w protokołach przeglądów i kontroli przeprowadzonych w tym zakresie przez uprawnione organy i osoby, dlatego nie może być powodem likwidacji szkoły;*

2. *Śląski Kurator Oświaty nie znajduje uzasadnienia dla opinii wnioskodawcy, że niska liczebność dzieci w poszczególnych oddziałach klasowych, ma negatywny wpływ na rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny uczniów;*

3. *Względy ekonomiczne nie mogą być przedmiotem oceny Kuratora;*

4. *Niekorzystną zmianą dla dzieci z Rębielic Szlacheckich i Szyszkowa w przypadku likwidacji obecnej szkoły, w obwodzie w której mieszkają, będzie konieczność korzystania z dowozów i nie ma wątpliwości, że w wielu przypadkach wpłynie to na wydłużenie drogi do szkoły i czasu pobytu dzieci w szkole. Analiza dotychczasowej organizacji dowozów przeczy deklaracjom organu prowadzącego na temat dostosowania rozkładów jazdy do potrzeb uczniów, gdyż obecnie korzystający z dowozów mają ograniczony lub uniemożliwiony dostęp do zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zatem istnieje duże prawdopodobieństwo, że problem ten dotknie również uczniów z Rębielic Szlacheckich co w stosunku do ich obecnej sytuacji niewątpliwie wpłynie na pogorszenie edukacji i rozwoju.*

5. *Ważnym elementem funkcjonowania Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich jest rola, jaką odgrywa na w najbliższym środowisku w upowszechnianiu wartości edukacji i kultury.*

6. *Liczba uczniów w kolejnych latach szkolnych będzie niższa od liczby uczniów w roku szkolnym 2021/2022, ale będzie utrzymywała się na stałym poziomie 37-42.*

Taka argumentacja w ocenie Gminy jest trudna do zaakceptowania i w jej ocenie nie może stanowić podstawy wydania negatywnej opinii m.in. z tych względów, że oparta jest na argumentacji poprawnej i celowościowej.

Zgodnie z wyrokami: NSA z 2 sierpnia 2006 r. , z 1 grudnia 2006 r. , Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17 listopada 2006 r. , z 14 lutego 2017 r. II SA/Wa 1226/16. **Rola Kuratora oraz MEN w procesie likwidacji szkoły jest tylko i wyłącznie, zbadanie, czy potrzeby edukacyjne uczniów będą zapewnione.**

Z uzasadnienia negatywnej opinii Kuratora wynika, że dokonał on opisu warunków w obu szkołach w zakresie: ilości sal lekcyjnych, ilości łazienek, oddziałów, liczby uczniów, zaplecza sportowego, wyposażenia, zatrudnienia, wyników i osiągnięć uczniów, funkcjonowania świetlicy, biblioteki, przedszkola, możliwości spożycia posiłku, prowadzonych zajęć pozalekcyjnych, które przedstawiają się następująco:

Szkoła w Rębielicach	Szkoła w Lipiu
----------------------	----------------

Przedszkole czynne w godz. 8-13 (5h)	Przedszkole czynne w godz. 7-16(9h)
Wszystkie dzieci w wieku 3-6 lat są w jednej grupie, w jednej sali i równocześnie ten sam nauczyciel realizuje podstawę programową ze wszystkimi dziećmi dla 3, 4, 5 i 6 latków	Dzieci przydzielone są do grup według wieku. Każda grupa ma osobnego nauczyciela, zajęcia w dydaktyczne prowadzone są w grupach wiekowych w odrębnych salach.
Dzieci z przedszkola nie mogą korzystać z wyżywienia (muszą przynosić swój suchy prowiant i napoje)	Przedszkole zapewnia całodzienne wyżywienie
Brak oddzielenia części szkolnej i przedszkolnej	Część przedszkolna oddzielona od części szkolnej
W szkole znajdują się 2 sale edukacji wczesnoszkolnej w tym sala przechodnia dla 3 oddziałów wczesnoszkolnych + 4 sale lekcyjnych w tym pracownia komputerowa dla pozostałych oddziałów (mniej sal niż oddziałów, stąd m.in. konieczność łączenia klas).	Dla każdego oddziału osobna sala lekcyjna- 17 sal lekcyjnych dla 10 oddziałów
1 pracownia komputerowa	2 pracownie komputerowe
brak pracowni językowej	2 pracownie językowe
nieczynna kuchnia (niespełniająca wymogów sanepidu)	czynna kuchnia
brak możliwości korzystania z obiadów przez uczniów	możliwość korzystania przez uczniów z obiadów
światlica i stołówka w 1 pomieszczeniu	osobno światlica i stołówka
biblioteka czynna 5h w tyg.	biblioteka czynna 15h w tygodniu
mała sala gimnastyczna	duża, pełnowymiarowa sala gimnastyczna
szkoła nieprzystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych	szkoła przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych- winda
szkoła stara, wymagająca remontu	szkoła nowoczesna po generalnym remoncie
3 łazienki (dla przedszkolaków na parterze, dla uczniów na 1 piętrze, 1 dla personelu)	12 łazienek
zajęcia w klasach łączonych i salach przechodnich	zajęcia bez łączenia klas w odrębnych salach
brak alarmu i monitoringu wizyjnego	alarm i monitoring wizyjny
2 tablice multimedialne	8 tablic multimedialnych
1 projektor multimedialny	4 projektory multimedialne
23 laptopy i 25 tabletów	16 laptopów w mobilnej szafie + 15 laptopów + 28 tabletów
Dużo skromniejsze wyposażenie w pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy	bardzo bogate wyposażenie szczegółowo wymienione z opinii kuratora i wskazane przez gminę: roboty, projektory telewizor, sprzęty multimedialne, makiety, pomoce naukowe, pomoce do nauki programowania i wiele innych

brak żłobka	żłobek w budynku szkoły
boisko trawiaste	kompleks sportowy orlik
Brak boiska do tenisa i badmintona	Boisko do tenisa ziemnego i badmintona, piłki nożnej, ręcznej, halowej, koszykowej, siatkowej
brak siłowni	siłownia
skromny plac zabaw	duży, nowoczesny plac zabaw

Kurator dokonał opisu obu placówek, jednakże w żaden sposób nie wskazał, czy też nie udowodnił, że w przypadku likwidacji szkoły w Rębielicach Szlacheckich warunki nauki dzieci ze zlikwidowanej szkoły nie polepszą się, czy też pogorszą się. Zatem zbadał te warunki, ale nie wydał wprost oceny warunków nauki i wychowania jakie miałyby dzieci w przypadku likwidacji szkoły w Rębielicach Szlacheckich i przeniesieniu uczniów do szkoły w sąsiedniej miejscowości - w Lipiu. Nie mniej jednak z dokonanego opisu szkół można wyciągnąć wnioski, że szkoła w Lipiu dysponuje lepszym zapleczem dydaktyczno-lokalowym, wystarczającą liczbą klas, aby możliwie było prowadzenie zajęć bez konieczności łączenia oddziałów, nowoczesnym i liczny węzłem sanitarnym, przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych. Jest to szkoła nowoczesna, zmodernizowana i bezpieczna. Ma nieporównywanie lepsze zaplecze sportowe, bogatszy program zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów. Ma równie dobrą i wykształconą kadre pedagogiczną (część nauczycieli wspólnych). W obu szkołach uczniowie uczeni przez tego samego nauczyciela odnieśli sukcesy w Wojewódzkim Konkursie Historycznym oraz Ogólnopolskim Konkursie Historycznym *Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego* (uczniowie przygotowani przez nauczyciela zatrudnionego w Lipiu, a który uzupełnia etat w szkole w Rębielicach Szlacheckich). Z analizy porównania szkół wynika, że uczniowie obu placówek osiągają dobre wyniki z egzaminu ósmoklasisty.

Wobec tak dokonanego opisu stanu faktycznego można z całą pewnością stwierdzić, że szkoła w Lipiu oferuje dzieciom z likwidowanej szkoły bardzo dobre warunki zarówno lokalowe jak i dydaktyczne. Z resztą Śląski Kurator Oświaty w swoich opiniach wielokrotnie podkreślał, że nie ma wątpliwości, że szkoła w Lipiu jest szkołą bardziej nowoczesną i lepiej wyposażoną. Tym samym podkreślenia wymaga fakt po dokonaniu analizy zaplecza dydaktyczno-wychowawczego **warunki dzieci polepszą się**. Z opinii Kuratora w żaden sposób nie wynika, że byłoby inaczej, a warunki nauki i wychowania w przypadku likwidacji szkoły uległyby pogorszeniu.

Nie mniej jednak w tym stanie rzeczy Śląski Kurator Oświaty wydał negatywną opinię w sprawie zamiaru likwidacji szkoły uzasadniając to jedynie lakoniczną argumentacją szczegółowo przytoczoną na stronie 5 i 6 niniejszego odwołania.

Chcąc odnieść się do 1 argumentu, tj. że *Śląski Kurator Oświaty stoi na stanowisku, że argument Lipie, iż stan techniczny budynku Szkoły Podstawowej w Rębielicach Szlacheckich zagraża zdrowiu i życiu przebywających w niej osób, nie ma potwierdzenia w protokołach przeglądów i kontroli przeprowadzonych w tym zakresie przez uprawnione organy o osoby*, Gmina wskazuje, że Kurator odniósł się tylko do jednego zdania wyrwanego z kontekstu z uzasadnienia do uchwały rady gminy Lipie, gdzie w dalszej jej części gmina opisuje zagrożenie jakie nastąpiło w 2019 r. w postaci niesprawnej instalacji elektrycznej. Gmina jako jeden z powodów likwidacji wskazała **zły stan techniczny budynku, który wymaga jak najszybszego i bardzo kosztownego remontu**. Jednak ta kwestia została przez Kuratora przemilczana, mimo, że gmina dołączyła jako dowód w sprawie opinię techniczną stanu technicznej sprawności budynku sporządzoną w październiku 2021 r. W ocenie gminy Kurator wydając negatywną opinię dokonywał dowolnej oceny dowodów i to tylko tych wybranych przez siebie. Kurator czuł się uprawniony do dokonania analizy stanu technicznego budynku w oparciu o protokół kontroli rocznej stanu technicznego budynku z 27.10.2020 r., instalacji elektrycznej z 7 sierpnia 2021 r., przewodów kominowych z czerwca 2021 r. i urządzeń na placu zabaw. Jednakże Kurator nie czuł się już uprawniony do oceny stanu technicznego budynku oraz

koniecznych pilnych i kosztownych remontów, w oparciu o opinię z dnia 12.10.2021 r. dołączoną do akt sprawy. Wobec tego zasadne jest przyjąć, że Kurator nie kwestionuje uwag zawartych w w/w opinii, a tym samym **nie przeczy, że szkoła wymaga pilnego i bardzo kosztownego remontu, który wstępnie został oszacowany na około 1,5 mln zł.** Jednakże do kwestii konieczności remontu i jego kosztów Kurator już się nie odnosi. Gmina nie kwestionuje, że powołany przez Kuratora aktualny coroczny protokół przeglądu budynku dopuszcza ten obiekt do dalszej eksploatacji, ale chcąc zapewnić uczniom właściwe, bezpieczne i odpowiednie warunki, to przeprowadzenie kompleksowej inwestycji jest konieczne. Owszem dzieci mogą uczęszczać do szkoły gdzie w każdej chwili może nastąpić awaria ogrzewania, gdzie grzejniki nie są do końca sprawne, sala gimnastyczna jest przestarzała i niedostosowana do aktualnych wymogów, jest mało toalet, nie ma kuchni, gdzie nie ma zapewnionych odpowiednich dróg ewakuacyjnych, gdzie są bariery architektoniczne, a liczba klas lekcyjnych jest mniejsza niż liczba oddziałów w szkole, ale może też polepszyć te warunki, przenosząc je do nowoczesnej, na miarę XXI wieku szkoły do w Lipiu.

W tym miejscu nasuwa się pytanie dlaczego i na jakiej podstawie Kurator daje wiarę jednym dokumentom, a inne kwestionuje, czy pomija?

Czytając ocenę Kuratora odnosi się wrażenie, że gmina przenosząc dzieci ze starego zagrażającego życiu i zdrowiu budynku szkoły, pozbawionego kuchni, świetlicy z wyłączonymi łazienkami do szkoły nowoczesnej, po gruntownym remoncie i termomodernizacji, pozbawionej barier architektonicznym z bogatym zapleczem edukacyjnym, nowoczesną infrastrukturą sportową, licznymi pomocami edukacyjnymi na najwyższym poziomie i dostępem do specjalistów w każdej dziedzinie, chciała zrobić krzywdę dzieciom, co oczywiście należy traktować w granicach absurdu.

Jako drugi argument, Kurator podał, że, że „nie znajduje uzasadnienia, że niska liczebność dzieci w poszczególnych oddziałach klasowych, ma negatywny wpływ na rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny uczniów, gdyż zaprzeczeniem tej tezy są wyniki uczniów uzyskiwane na sprawdzianach zewnętrznych i zdobywanie tytułów laureata w wojewódzkim konkursie przedmiotowym z historii, Ogólnopolskim Konkursie Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego oraz w zawodach sportowych”. W ocenie Gminy jest to manipulacja słowami. Jednym z wielu argumentów gminy przemawiającym za likwidacją szkoły była „niska liczebności dzieci w poszczególnych oddziałach klasowych, która ma m.in negatywny wpływ na rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny uczniów i wiąże się z koniecznością łączenia oddziałów z różnych roczników”.

Na poparcie niskiej liczebności w klasach gmina poniżej wskazuje tabelę w której szczegółowo wskazuje liczbę uczniów. W roku szkolnym 2022/2023 liczebność w klasach będzie przedstawiać się następująco:

klasa	Liczba uczniów	Liczba dziewcząt	Liczba chłopców
I	Prawdopodobnie 2	0	2
II	8	3	5
III	4	3	1
IV	4	3	1
V	7	6	1
VI	4	3	1
VII	0	0	0
VIII	13	7	6

Niska liczebność w klasach jest bezsporna i niestety nie ma perspektyw by w najbliższym czasie tendencja ta się zmieniła. Uczniów jest mało, a analiza demograficzna pozwala uznać, że sytuacja będzie tylko gorsza od tej jaką mamy dotychczas.

Dane demograficzne na lata następne przedstawiają się następująco:

Prognoza demograficzna na kolejne lata na podstawie danych z ewidencji ludności przedstawia się następująco:

Klasa	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
I	8	2	4 (8)	6 (9)	4 (6)	5	7 (8)
II	4	8	2	4	6	4	5
III	4	4	8	2	4	6	4
IV	7	4	4	8	2	4	6
V	4	7	4	4	8	2	4
VI	0	4	7	4	4	8	2
VII	13	0	4	7	4	4	8
VIII	14	13	0	4	7	4	4
Liczba uczniów	54	42	33	39	39	37	40

W nawiasie podana jest liczba dzieci zameldowanych w obwodzie szkoły. Jednakże gmina już na dzień dzisiejszy ma wiedzę, że część dzieci nie będzie uczęszczała do szkoły w Rębielicach Szlacheckich. Wbrew twierdzeniom Kuratora gmina nie modyfikuje danych odnośnie ilości dzieci, gdyż podaje obie wartości, a jedynie zwraca uwagę na fakty, które są już jej znane i które będą miały wpływ na rzeczywistą liczbę uczniów.

Należy pamiętać, że wyniki w nauce i sukces w konkursie to nie wszystko. Dobre wyniki w nauce bardzo nas cieszą i nigdy nie było poddane w wątpliwość, że dzieci ze szkoły w Rębielicach Szlacheckich są zdolne i tym samym nie ma powodów sądzić by ich rozwój w szkole w Lipiu nagle miałby zostać zatrzymany czy uniemożliwiony. Pamiętać należy, że rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny uczniów to nie tylko sukces jednego czy dwóch uczniów w konkursie. Ważne jest również rozwijanie się w grupie, wśród rówieśników, uczenie się różnych zachowań społecznych, pokonywanie trudności, czy chociażby rywalizacja na zajęciach wf, dochodzenie do kompromisów, negocjacje, czy przedstawianie własnego punktu widzenia. Przy takiej ilości dzieci w klasach trudno sobie wyobrazić chociażby zajęcia wf z dyscyplin drużynowych jak siatkówka, koszykówka czy piłka nożna, kiedy w danej klasie przykładowo jest tylko jeden chłopiec.

Kolejny argument to kwestia kosztów utrzymania szkoły. Kurator wskazał w swej opinii, że względy ekonomiczne nie mogą być przedmiotem oceny, podczas gdy właśnie względy ekonomiczne są nie najważniejszym, ale jest jednym z powodów decyzji Rady Gminy i winny być one brane pod uwagę. W ocenie gminy postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty ogranicza możliwość prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej Gminy Lipie a także ogranicza rolę samorządu gminnego w stanowieniu prawa lokalnego. Gminy nie stać jest na utrzymanie wszystkich istniejących szkół w gminie, a tym bardziej tej która generuje tak wysokie koszty i wymaga ogromnych nakładów finansowych na remont. Szkoła w Rębielicach Szlacheckich generuje najwyższe koszty utrzymania w przeliczeniu na jednego ucznia, a różnica ta wynosi nawet 25-30 %. Z powodu małej liczby uczniów **subwencja oświatowa nie pokrywa kosztów funkcjonowania Szkoły w Rębielicach Szlacheckich.** Ponadto, co warto podkreślić, koszty te będą wzrastać proporcjonalnie do wzrostu płac, wzrostu kosztów utrzymania budynku czy remontów. Sukcesywnie będzie się więc powiększać kwota dofinansowania ze strony gminy na uzupełnienie różnicy pomiędzy kosztami prowadzenia szkoły, a częścią subwencji oświatowej odpowiadającej liczbie uczniów uczęszczających do niej. Chcąc zapewnić dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki nauki konieczne byłoby wykonanie kosztownego remontu, na który gminy nie stać. Po kolejnej reformie szkolnictwa i likwidacji gimnazjów, szkoła w Lipiu stoi niemal w połowie pusta, a standardem bazy lokalowej i wyposażenia niezaprzecalnie przewyższa tą w Rębielicach Szlacheckich. Kwestia ekonomiczna wbrew pozorom jest bardzo ważna, gdyż utrzymanie szkół należy do obowiązków organów prowadzących. A co w przypadku gdy gminy nie stać na utrzymanie szkoły, zwłaszcza takiej którą trzeba cały czas remontować, a uczniów z roku na rok ubywa? Kuratorzy „blokują” decyzje o likwidacji szkół i nie odnoszą się do kwestii kosztów utrzymania, gdyż twierdzą, że to problem samorządów. Decyzja Rady Gminy jest podyktowana względami celowościowymi, ekonomicznymi z uwzględnieniem racjonalnego dysponowania środkami publicznymi, ale przede wszystkim chęcią polepszenia warunków lokalowo-educacyjnych uczniów z likwidowanej podstawówki.

Kolejny argument jaki podniósł Kurator Oświaty to: „*Niekorzystną zmianą dla dzieci z Rębielic Szlacheckich i Szyszkowa w przypadku likwidacji obecnej szkoły, w obwodzie w której mieszkają, będzie konieczność korzystania z dowozów i nie ma wątpliwości, że w wielu przypadkach wpłynie to na wydłużenie drogi do szkoły i czasu pobytu dzieci w szkole. Analiza dotychczasowej organizacji dowozów przeczy deklaracjom organu prowadzącego na temat dostosowania rozkładów jazdy do potrzeb uczniów, gdyż obecnie korzystający z dowozów mają ograniczony lub uniemożliwiony dostęp do zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zatem istnieje duże prawdopodobieństwo, że problem ten dotknie również uczniów z Rębielic Szlacheckich co w stosunku do ich obecnej sytuacji niewątpliwie wpłynie na pogorszenie edukacji i rozwoju.*”

Kurator wskazuje, że dokonana przez niego analiza tygodniowego rozkładu zajęć w szkole w Lipiu wskazuje, że uczniowie klasy VII w czasie od przyjazdu do odjazdu autobusów mogą uczestniczyć tylko w obowiązkowych zajęciach. Nie sposób zgodzić się z taką argumentacją. Dzieci mogą korzystać ze wszystkich zajęć, a plan dowozów układany jest pod plan lekcji i plan zajęć dodatkowych. Skoro rodzice dzieci nie zgłosili zapotrzebowania na dodatkowy dowóz, to nie jest on realizowany.

Kurator za każdym razem powołuje się na argument, że dowóz dzieci do szkół spowoduje pogorszenie ich warunków nauki, a tym samym argument ten stanowi główną przyczynę negatywnej opinii. Tylko że w takich małych miejscowościach jak Rębielice Szlacheckie nie ma innej drugiej szkoły do której dzieci mogłyby chodzić bez konieczności dowozów. Idąc za tokiem rozumowania Kuratora to nie powinno się nigdy likwidować żadnej szkoły, gdyby to rodziło konieczność dowozu dzieci do szkoły położonej w innej czy sąsiedniej miejscowości. A tym samym likwidacja szkoły w miejscowości gdzie jest tylko jedna szkoła lub wtedy gdyby rodziło to konieczność dowozu uczniów, zawsze byłaby niemożliwa, gdyż za każdym razem wiązałyby się z koniecznością dowozu czy wydłużeniem drogi do szkoły. Jednak w niektórych takich przypadkach wydawana jest opinia pozytywna, a w innych negatywna nieoparta argumentacją wynikająca z prawa materialnego.

Ponadto przepisy prawa materialnego - prawa oświatowego wprost regulują obowiązek gmin w dowozie uczniów, jeżeli ich droga z domu do najbliższej szkoły przekracza określoną odległość. Przepisy prawa nakładają wówczas obowiązek organizacji dowozu, a nie zakaz likwidacji w takiej sytuacji szkoły, czy obowiązek budowania nowej.

W tym miejscu trzeba zadać pytanie jaka jest podstawa prawna takiej decyzji i z jakiego przepisu prawa ona wynika? Po drugie, czy Kurator wszystkie takie wnioski traktuje wg jednakowych zasad, czy też w jednych wypadkach pozwala na likwidację szkoły gdzie dzieci będą dojeżdżały do najbliższej placówki, a w innych nie?

W ocenie gminy ten argument jest oparty na przesłankach pozaprawnych i nie powinien on mieć decydującego znaczenia.

Podkreślenia wymaga fakt, że Gmina złożyła deklarację, że:

- zapewni dzieciom bezpłatny dowóz do jak i ze szkoły i opiekę podczas dowozu;
 - przystanki będą tak zlokalizować, aby maksymalnie skrócić podróż dziecka z domu do szkoły.
- W chwili obecnej w Rębielicach Szlacheckich nie ma dowozu, dzieci muszą pieszo pokonywać drogę do szkoły.

Ponadto:

- Szacuje się, że pokonanie drogi z Rębielic Szlacheckich do Lipia trwa około 5 minut (ok 4,5km), doliczając dodatkowy czas na zatrzymywanie się na przystankach znajdujących się jak najbliżej miejsca zamieszkania uczniów szacuje się, że czas dowozu nie powinien przekroczyć 15 minut.

- Nieprawdziwy jest również zarzut, że brak jest połączenia między miejscowościami, środkami komunikacji publicznej. Gmina na tym odcinku uruchomiła darmową komunikację gminną.

·Przez blisko 20 lat jak funkcjonowały gimnazja dzieci codziennie dojeżdżały z Rębielic Szlacheckich i Szyszkowa do Lipia, a ich warunki nauki i rozwoju nie uległy pogorszeniu i nie budziły zastrzeżeń ze strony Kuratora.

Z orzecznictwa sądów wynika, że fakt, że droga dzieci do szkoły wydłuży się, czy uczniowie będą musieli korzystać z dowozu autobusem szkolnym nie jest przesłanką do wydania negatywnej opinii. Zatem co więcej może zaproponować gmina, aby zniwelować niekorzystne skutki dowozu? Jakie rozwiązanie byłoby możliwe do zaakceptowania?

Należy też zwrócić uwagę, że te same argumenty dotyczące dowozu zostały podniesione przez Śląskiego Kuratora Oświaty w poprzednich opiniach uchylonych przez WSA w Warszawie, gdzie Sąd podkreślił, że „ w *realiach kontrolowanej sprawy również wywody dotyczące potencjalnych „uciążliwości” spowodowanych dowozem uczniów uznać trzeba za nieprzekonywujące.*”

Nie zaprzeczamy, że sam dowóz może stanowić dla niektórych osób małą niedogodność, ale te niedogodności są niewspółmierne do korzyści jakie mogłyby zyskać dzieci po przeniesieniu ich do szkoły w Lipiu.

Twierdzenie Kuratora, że zaproponowana przez organ organizacja dowozów wpłynie na pogorszenie możliwości udziału uczniów w oferowanych zajęciach pozalekcyjnych jest nieuzasadniony. Fakt przeniesienia dzieci do placówki w Lipiu w ocenie gminy sprawi, że uczniowie będą mieli pełny dostęp do pakietu oferowanych zajęć, który jest szerszy niż pakiet zajęć pozalekcyjnych realizowany w szkole w Rębielicach Szlacheckich, w tym umożliwiony dostęp do znacznie bogatszej infrastruktury sportowej: orlika, sali gimnastycznej, boiska do koszykówki, siatkówki, siłowni, badmintona, a także do większej ilości nowoczesnych pomocy dydaktycznych, makiet, robotów, sprzętu multimedialnego, sprzętu itp., którego nie ma w takim zakresie w szkole w Rębielicach Szlacheckich.

W dalszej części należy odnieść się do kolejnego argumentu Kuratora jakim jest twierdzenie, że: „*Ważnym elementem funkcjonowania Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Rębielicach Szlacheckich jest rola, jaką odgrywa na w najbliższym środowisku w upowszechnianiu wartości edukacji i kultury*” Również i ten argument należy uznać za chybiony. Zgodnie z wyrokami: NSA z 2 sierpnia 2006 r. , z 1 grudnia 2006 r. , Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17 listopada 2006 r. , z 14 lutego 2017 r. II SA/Wa 1226/16. - **W świetle powołanego przepisu kurator oświaty (MEN) nie może oprzeć negatywnej opinii o zamiarze likwidacji szkoły na stwierdzeniu, że dana placówka pełni oprócz edukacyjnej taką bądź inną rolę, albo że zamiar jej likwidacji wywołuje protesty społeczne, albo że droga do domu się wydłuży o 10 czy 15 min. Rolą Kuratora oraz MEN w procesie likwidacji szkoły jest tylko i wyłącznie, zbadanie, czy potrzeby edukacyjne uczniów będą zapewnione.**

Mając powyższe na uwadze argument ten jak i wszystkie pozostałe oparty jest na argumentacji pozaprawnej i nie może być w tym przypadku uwzględniony.

Jako ostatni argument, Kurator wskazał - *Liczba uczniów w kolejnych latach szkolnych będzie niższa od liczby uczniów w roku szkolnym 2021/2022, ale będzie utrzymywała się na stałym poziomie 37-42.*

Kwestia liczebności uczniów została już szczegółowo opisana powyżej. Wynika z niej, że już dziś uczniów w szkole jest bardzo mało, dominują klasy 4-osobowe. Gmina wykazała, że liczba uczniów jeszcze spadnie względem aktualnej ilości nawet do około 33. Spadek z 54 do 33 to nie jest utrzymywanie się na stałym poziomie. Taka liczba uczniów z pewnością spowoduje konieczność łączenia oddziałów i w tym miejscu należy zadać pytanie, czy na pewno jest to optymalne i najlepsze rozwiązanie? Czy, aby na pewno Kurator jest przekonany, że prowadzenie zajęć w klasach łączonych jest lepsze, niż zapewnienie uczniom możliwości nauki bez konieczności łączenia oddziałów klasowych z różnych roczników?

W ocenie gminy, postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty ogranicza możliwość prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej Gminy Lipie, a także ogranicza rolę samorządu gminnego w stanowieniu prawa lokalnego.

Czytając ocenę Kuratora odnosi się wrażenie, że gmina przenosząc dzieci ze starego budynku szkoły wymagającego pilnego i kosztownego remontu, pozbawionego kuchni, świetlicy z wyłączonymi łazienkami do szkoły nowoczesnej, po gruntownym remoncie i termomodernizacji, pozbawionej barier architektonicznych z bogatym zapleczem edukacyjnym, nowoczesną infrastrukturą sportową, licznymi pomocami edukacyjnymi na najwyższym poziomie i dostępem do specjalistów w każdej dziedzinie, chciała zrobić krzywdę dzieciom, co oczywiście należy traktować w granicach absurdu.

Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 2 sierpnia 2006 r. o sygn. akt I OSK 1114/05, "opinia kuratora w sprawie likwidacji szkoły ma charakter rozstrzygnięcia celowego i może znajdować uzasadnienie tylko w racjach i przesłankach zawartych w prawie materialnym, gdyż muszą istnieć jej prawne kryteria, w przypadku zaś odmowy wydania pozytywnej opinii kurator powinien wskazać ustawowe podstawy swego stanowiska, dopiero bowiem niewykonanie lub realna groźba niewykonania przez organ prowadzący szkołę wyraźnie wskazanego w ustawie o systemie oświaty lub innych ustawach obowiązku, związanego z zapewnieniem uczniom likwidowanej szkoły wszystkich przysługujących im uprawnień, legitymuje do zajęcia negatywnego stanowiska".

Podsumowując należy podkreślić, że wyrażona opinia opiera się na dowolnych ustaleniach, nie popartych wyczerpującym rozpatrzeniem argumentów przedstawionych przez organ prowadzący. Co prawda przepisy ustawy prawo oświatowe nie określają kryteriów opiniowania zamiaru likwidacji szkół, a opinia wydawana jest w ramach uznania administracyjnego, to jednak w ocenie strony skarżącej uznanie to nie może mieć charakteru dowolnego.

W świetle wyroku WSA w Gliwicach z 10 września 2012r. IV SA/GI 627.12 „Argumenty opinii odwoływać się muszą do okoliczności, które mieszczą się w ramach sprawowanego przez kuratora nadzoru pedagogicznego, określonych w przytoczonych wcześniej przepisach art. 31 i art. 33 ustawy o systemie oświaty, w szczególności upoważniających kuratora do oceniania stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli, nadzorowania przestrzegania praw dziecka oraz zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki”.

Organ wydający opinię przekroczył swoje uprawnienia i dokonał oceny w zakresie do którego nie miał uprawnień, ponadto dokonał dowolnej oceny materiału dowodowego, a postanowienie zostało wydane z naruszeniem zasad wyrażonych w art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, który mówi, że w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli - w odniesieniu do całej społeczności lokalnej, a nie tylko nielicznej jej grupy.

Postanowienie Śląskiego Kuratora Oświaty ogranicza możliwość prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej Gminy Lipie, a także ogranicza rolę samorządu gminnego w stanowieniu prawa lokalnego. Ustawowa kompetencja wyrażania przez Kuratora wiążącej organy samorządu terytorialnego opinii dotyczącej likwidacji szkół, w zamierzeniu ustawodawcy na pewno nie miała stanowić ograniczenia demokracji i samorządności lokalnej, wręcz przeciwnie, w naszej ocenie miała służyć utrzymaniu i promowaniu szkół nowoczesnych, rozwijających się, przyjaznych, o szerokiej ofercie edukacyjnej służącej rozwojowi uczniów.

Mając na uwadze powyższe, zażalenie jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.